

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष १, अंक १०५]

मंगळवार, डिसेंबर २९, २०१५/पौष ८, शके १९३७

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक २१४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

अल्पसंख्याक विकास विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २९ डिसेंबर २०१५

अधिसूचना

वक्फ अधिनियम, १९९५.

क्रमांक वक्फ २०१५/प्र.क्र. ५७/का.४.— वक्फ अधिनियम, १९९५(१९९५ चा ४३) च्या कलम १०९ च्या उप-कलम (१) व उप-कलम (२) मधील पोट-कलम (xxia) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या व यासंदर्भात प्राप्त असलेल्या सर्व शक्तींचा वापर करून तसेच, यासंदर्भात अस्तित्वात असलेले सर्व नियम, आदेश व दस्तऐवज अधिक्रमित करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरणावर अध्यक्ष व सदस्यांच्या नियुक्त्यांचे तसेच सेवा शर्तीचे विनियमन करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे नियम करित आहे :—

१. **संक्षिप्त नाव.**— या नियमांना “ महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरण (अध्यक्ष व सदस्यांची नियुक्ती व सेवाशर्ती) नियम, २०१५ ” असे संबोधण्यात यावे.

२. **व्याख्या.**—(१) या नियमांमध्ये संदर्भानुसार अन्यथा आवश्यक असेल ते खेरीज करून,—

(अ) “ अधिनियम ” याचा अर्थ वक्फ अधिनियम, १९९५ (१९९५ चा ४३), असा आहे.

(ब) “ अध्यक्ष ” याचा अर्थ महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष, असा आहे.

(क) “ समिती ” याचा अर्थ या नियमांतील नियम क्रमांक ४ च्या उप-नियम (३) खाली गठित करण्यात आलेली समिती, असा आहे.

(ड) “ पदवी ” याचा अर्थ एखाद्या संविधानिक विद्यापीठाची पदवी, असा आहे.

(इ) “ विभाग ” याचा अर्थ महाराष्ट्र शासनाचे अल्पसंख्याक विकास विभाग, असा आहे.

(फ) “ शासन ” याचा अर्थ महाराष्ट्र शासन, असा आहे.

(ग) “ उच्च न्यायालय ” याचा अर्थ नागपूर आणि औरंगाबाद खंडपीठासह मुंबई उच्च न्यायालय, असा आहे.

- (ह) “विधि व न्याय विभाग” याचा अर्थ महाराष्ट्र शासनाचे विधि व न्याय विभाग असा आहे.
 (य) “सदस्य” याचा अर्थ महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरणाचे सदस्य, असा आहे.
 (ज) “न्यायाधिकरण” याचा अर्थ महाराष्ट्र राज्य वक्फ न्यायाधिकरण, असा आहे.

(२) जे शब्द वा वाक्यप्रयोग या नियमांमध्ये वापरलेले आहेत तथापि त्यांच्या या उपर व्याख्या देण्यात आलेल्या नाहीत, अशा शब्दांना अधिनियमात जे अर्थ प्रदान करण्यात आलेले आहेत तेच अर्थ प्राप्त असतील, व जेथे लागू असेल तेथे एक वचनामध्ये अनेक वचन व याउलट समाविष्ट आहेत.

३. **न्यायाधिकरणाच्या अध्यक्षांची नियुक्ती.**— राज्य शासन मुंबई उच्च न्यायालयाच्या शिफारशीनुसार **राजपत्रात** प्रसिद्ध केल्या जाणाऱ्या अधिसूचनेद्वारा, राज्य न्यायालयीन सेवेतील, जिल्हा, सत्र न्यायाधीश किंवा दिवाणी न्यायाधीश वर्ग-१ पेक्षा कमी नाही, असा दर्जा धारण करणाऱ्या एका व्यक्तीची न्यायाधिकरणाचा अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करेल.

परंतु असे की, उर्दू भाषेचे समुचित ज्ञान असणाऱ्या व्यक्तीला प्राधान्य देण्यात येईल;

परंतु असेही की, या नियमाखाली नियुक्ती केला जाणारा अध्यक्ष हा मुंबई उच्च न्यायालयाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली असेल.

४. **सदस्यांची नियुक्ती.**— (१) राज्य शासन **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे न्यायाधिकरण सदस्यांची नियुक्ती करेल.

(२) अधिनियमातील कलम ८३ च्या उप-कलम ४ च्या पोट-कलम (ब) खाली नियुक्त केल्या जाणाऱ्या सदस्यांच्या पदावर, राज्य नागरी सेवेतील अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी संवर्गातील एका अधिकाऱ्याची बदली वा प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती करण्यात यावी :

परंतु असे की, राज्य नागरी सेवेतील अधिकारी उपलब्ध नसल्यास राज्य शासन कोणत्याही समकक्ष दर्जाच्या शासकीय अधिकाऱ्याची सदस्य म्हणून नियुक्ती करेल :

परंतु असेही की, या नियमाखाली नियुक्ती केला जाणारा सदस्य हा अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली असेल.

(३) (i) अधिनियमातील कलम ८३ च्या उप-कलम ४ च्या पोट कलम (क) खाली नियुक्त केल्या जाणाऱ्या सदस्यांच्या पदावर, राज्य शासनाद्वारा गठीत केल्या गेलेल्या व पुढे नमूद संरचना असलेल्या समितीकडून नियुक्ती करण्यात येईल.

(१) सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव, अल्पसंख्याक विकास विभाग - अध्यक्ष

(२) सचिव/प्रधान सचिव, विधि व न्याय विभाग - सदस्य

(३) महाराष्ट्र व गोवा राज्याच्या बार कौन्सिलचे अध्यक्ष वा सदस्य - सदस्य

परंतु असे की, या नियमाखाली सदस्य म्हणून नियुक्त केलेली व्यक्ती ही कायद्याची पदवी धारण करणारी व मुस्लीम कायदा व विधितत्वमीमांसाचे ज्ञान असणारी असणे आवश्यक असेल.

परंतु असेही की, या नियमाखाली नियुक्ती केला जाणारा सदस्य हा अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली असेल.

(ii) या उप-नियमाखाली सदस्य म्हणून नियुक्ती केल्या जाणाऱ्या व्यक्तीचे त्याच्या नियुक्तीच्या वेळी ४५ वर्षापेक्षा कमी वय नसावे.

(४) या नियमाखाली न्यायाधिकरणावर सदस्याची नियुक्ती करतांना उर्दू भाषेचे समुचित ज्ञान असणाऱ्या व्यक्तीस प्राधान्य देण्यात येईल.

(५) अध्यक्षांचे सेवावधीचे वय हे, त्यांना लागू असलेल्या नियमांनुसार ते सेवावधीचे वय ज्या महिन्यात पूर्ण करत असतील त्या महिन्याचा शेवटचा दिवस, असे असेल. नियम ४ च्या उप-नियम (२) खाली नियुक्त करण्यात आलेल्या न्यायाधिकरणाच्या सदस्याच्या सेवावधीचे वय हे, त्यांना लागू असलेल्या नियमांनुसार ते सेवावधीचे वय ज्या महिन्यात पूर्ण करत असतील त्या महिन्याचा शेवटचा दिवस, असे असेल.

५. **न्यायाधिकरणावरील अध्यक्ष व सदस्यांचा कार्यकाळ.**— न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष व सदस्य यांचा कार्यकाळ हा त्यांनी आपआपल्या पदावर प्रत्यक्ष रुजू झाल्याच्या दिनांकापासून ५ वर्षे असा असेल.

६. **वेतन व भत्ते.**— (१) नियम ३ खाली नियुक्त करण्यात आलेल्या न्यायाधिकरणाच्या अध्यक्षांना त्यांच्या मूळ संवर्गातील नियमित वेतनश्रेणीतील वेतन व त्यांना लागू असणाऱ्या प्रतिनियुक्तीच्या सामान्य अटींच्या अधीन राहून शासनाकडून वेळोवेळी निर्धारित करण्यात येतील असे भत्ते अनुज्ञेय असतील.

(२) नियम ४ च्या उप-नियम (२) खाली नियुक्त केल्या जाणाऱ्या सदस्यांना त्यांच्या मूळ संवर्गातील नियमित वेतनश्रेणीतील वेतन व त्यांना शासकीय कर्मचारी म्हणून लागू असणाऱ्या प्रतिनियुक्तीच्या सामान्य अटींच्या अधीन राहून शासनाकडून वेळोवेळी निर्धारित करण्यात येतील असे भत्ते अनुज्ञेय असतील.

(३) नियम ४ च्या उप-नियम ३ खाली नियुक्त केल्या जाणाऱ्या सदस्यांना वेतन बँड १५,६००-३९,१०० व ग्रेड वेतन रु.७,६०० सहवेतन आणि वर्ग-अ च्या शासकीय अधिकाऱ्यांना लागू असलेले भत्ते लागू राहतील.

७. न्यायाधिकरणाच्या सदस्यांना काढून टाकणे.— राज्य शासन राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे न्यायाधिकरणाच्या सदस्यांना काढून टाकेल जर ते,—

(अ) ते विकल मन असलेली व्यक्ती असल्याचे आढळून आल्यास ;

(ब) ते अमुक्त नादार असल्यास ;

(क) ते नैतिक अधिपतनाचा समावेश असलेल्या अपराधासाठी सिद्धापराधी असल्यास व त्यांची अपराधसिद्धी फिरविण्यात आलेली नसेल किंवा त्यांना सदर अपराधाकरिता संपूर्ण माफी प्रदान करण्यात आलेली नसेल ;

(ड) कार्य करण्यास नकार देत असतील किंवा कार्य करण्यास असमर्थ असतील किंवा, त्यांनी सादर केलेल्या स्पष्टीकरणाची सुनावणी केल्यानंतर राज्य शासनाचे असे मत झाले असेल की, ते न्यायाधिकरणाच्या हितांशी पूर्वग्रह दूषित प्रकारे कार्य करत आहेत.

८. नियम ३ खाली आणि नियम ४ च्या उप-नियम (२) आणि (३) खाली नियुक्त करण्यात आलेले अध्यक्ष आणि सदस्य हे लोकसेवक असल्याचे मानण्यात येईल आणि त्यांना अनुज्ञेय असलेल्या सेवा नियमांद्वारे शासित केल्या जातील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

जयश्री मुखर्जी,

शासनाच्या प्रधान सचिव.

MINORITIES DEVELOPMENT DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 29th December 2015.

NOTIFICATION

WAKF ACT, 1995.

No. Wakf 2015/C.R. 57/Desk-4.— In exercise of the powers conferred by sub-section (1) and clause (xxia) of sub-section (2) of section 109 of the Wakf Act, 1995 (43 of 1995), and of all other powers enabling it in that behalf, and in supersession of existing rules, orders or instruments made in this behalf, the Government of Maharashtra hereby makes the rules regulating the appointment and conditions of service to the post of Chairman and other Members of the Maharashtra Wakf Tribunal, under the administrative control of the Minorities Development Department, as follows, namely :-

1. *Short Title.*—These rules may be called the Maharashtra State Wakf Tribunal (Appointment and Conditions of Service of Chairman & Members) Rules, 2015.

2. *Definitions.*—(1) In these rules, unless the context requires otherwise, —

(a) “Act” means the Wakf Act, 1995 (43 of 1995);

(b) “Chairman” means the Chairman of Maharashtra State Wakf Tribunal;

(c) “Committee” means the Committee constituted under sub-rule (3) of rule 4 of these rules;

(d) “Degree” means a degree of a statutory university;

(e) “Department” means the Minorities Development Department of the Government of Maharashtra;

(f) “Government” means the Government of Maharashtra;

(g) “High Court” means the Hon’ble High Court of Judicature at Bombay with its benches at Nagpur and Aurangabad;

(h) “Law & Judiciary Department” means the Law & Judiciary Department of the Government of Maharashtra;

(i) “Member” means the Member of Maharashtra State Wakf Tribunal;

(j) “Tribunal” means the Maharashtra State Wakf Tribunal;

(2) Words and expressions used in these rules but not defined hereinabove shall have the same meanings as respectively assigned to them in the Act and wherever applicable, the singular includes the plural and *vice-versa*.

3. *Appointment of Chairman of Tribunal.*— The State Government shall, by notification in the *Official Gazette*, appoint a person as the Chairman of the Tribunal, on the recommendation of the High Court of Judicature at Bombay, who is a member of the State Judicial Service holding a rank, not below that of a District, Sessions Judge or Civil Judge, Class-I :

Provided that, preference shall be given to the person having adequate knowledge of Urdu :

Provided further that, the Chairman appointed under this rule shall be under the administrative control of the High Court of Judicature at Bombay.

4. *Appointment of Members of Tribunal.*— (1) The State Government may, by notification in the *Official Gazette*, appoint the Members of the Tribunal.

(2) Appointment to the post of Member of the Tribunal, under clause (b) of sub-section (4) of section 83 of the Act shall be made by transfer or deputation of a person who is an officer from the State Civil Services, equivalent in rank to that of the Additional District Magistrate :

Provided that, in case of non-availability of an officer of the State Civil Services, the Government may appoint any Government Officer of the equivalent rank, as a Member :

Provided further that, the Member appointed under this clause shall be under the administrative control of the Minorities Development Department.

(3) (i) Appointment to the post of the Member of the Tribunal under clause (c) of sub-section (4) of section 83 of the Act shall be made by a Committee constituted by the State Government consisting of the,—

(1) Secretary/Principal Secretary/Additional Chief Secretary, Minorities Development Department	—	Chairman
(2) Secretary/Principal Secretary, Law and Judiciary Department	—	Member
(3) Chairman or Member of the Bar Council of Maharashtra and Goa	—	Member

Provided that, the person to be appointed as a Member under this clause shall possess a degree in Law and have knowledge of Muslim Law & Jurisprudence :

Provided further that, the Member appointed under this clause shall be under the administrative control of the Minorities Development Department of the Government.

(ii) The person to be appointed as the Member under this sub-rule shall not be less than forty-five years of age on the date of his appointment.

(4) For appointment as the member of the Tribunal under this rule, preference shall be given to the person having adequate knowledge of Urdu.

(5) The age of superannuation of the Chairman shall be the last day of the month in which he attains the age of superannuation as per the rules applicable to him. The age of superannuation of the Member of the Tribunal appointed under sub-rule (2) of rule 4 shall be the last day of the month in which he attains the age of superannuation as per the rules applicable to him.

5. *Term of Office of Chairman and Members of Tribunal.*— The term of office of the Chairman and Members of the Tribunal shall be for a period of five years from the date they assume their respective offices.

6. *Pay and allowances.*— (1) The Chairman of the Tribunal appointed under rule 3 shall be entitled to draw the salary in his respective cadre in regular pay scales along with such other allowances as may be fixed by the State Government from time to time, subject to usual terms of deputation as applicable to him.

(2) The Member appointed under sub-rule (2) of rule 4 shall be entitled to draw the salary in his respective cadre in regular pay scales along with such other allowances as may be fixed by the State Government from time to time, subject to usual terms of deputation as applicable to him as a Government servant.

(3) The Member appointed under sub-rule (3) of rule 4 shall be entitled to get the salary in the pay band of Rupees 15,600-39,100 with the grade pay of Rupees 7,600 with allowances admissible to a Group A officer of the Government.

7. *Removal of member of Tribunal*— The State Government may, by notification in the *Official Gazette*, remove the Member of Tribunal if he,—

- (a) is found to be a person of unsound mind;
- (b) is an undischarged insolvent;
- (c) has been convicted of an offence involving moral turpitude, such conviction has not been reversed or he has not been granted full pardon in respect of such offence;
- (d) refuses to act or is incapable of acting or acts in a manner which the State Government, after hearing any explanation that he may offer, considers to be prejudicial to the interest of the Tribunal.

8. The Chairman and the Members appointed under rule 3 and sub-rule (2) & (3) of rule 4 shall be deemed to be a public servant and shall be governed by their respective Service Rules applicable to them.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

JAYASHREE MUKHERJEE,
Principal Secretary to Government.